

حقوق مسئولیت بین المللی

تألیف:

جیمز کرافورد - آلن پله - سیمون اولسون

ترجمه:

دکتر امیرساعد وکیل

(عضو هیأت علمی دانشگاه تهران)

عنوان و نام‌پدیدآور : حقوق مسئولیت بین‌المللی / تالیف (ویراستار):
جیمز کرافورد، آلن پله، سیمون اولسون، (همکار
ویراستار) کیت پارلت؛ ترجمه: امیر ساعد وکیل
مشخصات نشر : تهران: نشر میزان، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری : ۱۲۰۰ ص
فروست : نشر میزان؛ ۱۲۴۴.
شابک : 978-622-212-025-2
وضعیت فهرست‌نویسی : فیا.
موضوع : مسئولیت دولت (حقوق بین‌الملل)
موضوع : Government liability (International law)
شناسه افزوده : کرافورد، جیمز ۱۹۴۸ - ویراستار
شناسه افزوده : پل، آلن، ویراستار - Pellet, Alain
شناسه افزوده : اولسون، سیمون، ویراستار - Olleson, Simon
شناسه افزوده : پارلت، کیت، ۱۹۷۹ - ویراستار - Parlett, Kate
شناسه افزوده : وکیل، امیر ساعد، ۱۳۵۹ - مترجم
رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۸ ح/۷ / KZ۴۰۸۰
رده‌بندی دیویی : ۳۴۱/۲۶
شماره کتابشناسی ملی : ۵۵۲۱۱۵۵

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، کپی، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز
از ناشر خلاف قانون بوده و پیگرد قانونی دارد.
لطفاً در صورت مشاهده، موارد را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۱۲۴۴

نشر میزان

حقوق مسئولیت بین‌المللی

جیمز کرافورد، آلن پله، سیمون اولسون

ترجمه: دکتر امیر ساعد وکیل

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۸

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان

شماره: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۲-۰۲۵-۲

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعد از چهارراه سهروردی، خ کاووسی‌فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱

فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، روبروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۳، تلفن ۶۶۴۶۷۷۷۰

واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۴، تلفن ۸۸۳۴۹۵۲۹-۳۱

پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ
الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ

«سورة حديد، آية ٢٥»

فهرست اختصارات

American Arbitration Association	AAA
American Convention on Human Rights	ACHR
Annuaire francais de droit international	AFDI
Annuaire francais des relations internationales	AFRI
American Journal of International Law	AJIL
Articles on the Responsibility of States for Internationally Wrongfull Acts	ARSIWA
Alien Tort Claims Act	ATCA
Bilateral Investment Treaty	BIT
British Yearbook of International Law	BYIL
Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination	CERD
Draft Articles on the Responsibility of International Organizations	DARIO
European Convention on Human Rights	ECHR
European Court of Justice	ECJ
UN Economic and Social Council	ECOSOC
Treaty establishing the European Community	ECT
Exclusive Economic Zone	EEZ
European Journal of International Law	EJIL
General Agreement on Tariffs and Trade 1994	GATT 1994
International Covenant on Civil and Political Rights	ICCPR
International Court of Justice	ICJ
International Committee of the Red Cross	ICRC
International Centre for the Settlement of Investment Dispute	ICSID
International Criminal Tribunal for Rwanda	ICTR

International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia	ICTY
Intergovernmental Organization	IGO
International Law Commission	ILC
International Legal Materials	ILM
International Tribunal on the Law of the Sea	ITLOS
Journal of International Economic Law	JIEL
North Atlantic Treaty Organization	NATO
Non-Governmental Organization	NGO
Netherlands Yearbook of International Law	NYIL
Organization of American States	OAS
Organization of African Unity	OAU
Organization for Economic Co-operation and Development	OECD
Organization for European Economic Cooperation	OEEC
Permanent Court of International Justice	PCIJ
Revue belge de droit international	RBDI
Revue de droit international et de législation compare	RDILC
Recueil des cours de l'academie de droit international de la Haye	Recueil de Cours
Revue generale de droit international public	RGDIP
United Nations pour le droit international	RIAA
Societe francaise pour le droit international	SFDI
United Nations	UN
United Nations Compensation Commission	UNCC
United Nations Convention on the Law of the Sea	UNCLOS
United Nations Treaty Series	UNTS
1969 Vienna Convention on the Law of Treaties	VCLT
World Food Programme	WFP
World Health Organization	WHO
World Intellectual Property Organization	WIPO
World Trade Organization	WTO

فهرست مطالب

فهرست اختصارات.....	۵
مقدمه.....	۱۷
فصل ۱: تعریف مسئولیت در حقوق بین‌الملل.....	۲۱
آلن پله	
فصل ۲: نظام مسئولیت بین‌المللی.....	۴۳
جیمز کرافورد	
فصل ۳: قواعد اولیه و ثانویه.....	۵۵
اریک داوید	
فصل ۴: توسعه حقوق مسئولیت از طریق رویه قضایی.....	۶۶
پاتریک دیلیه	
فصل ۵: دکترین‌های مسئولیت دولت.....	۷۹
مارتی کاسکنیمی	
فصل ۶: تلاش‌های خصوصی برای تدوین.....	۹۱
لوسی لایتیه	

۸ □ حقوق مسئولیت بین‌المللی

فصل ۷: کنفرانس ۱۹۳۰ لاهه ۱۰۲

کلمنتین بوریس

فصل ۸: کار گارسیا آمادور درباره مسئولیت دولتها در قبال زیان وارد شده به خارجیان... ۱۱۳

دانیل مولر

فصل ۹: مواد کمیسیون حقوق بین‌الملل دربارهٔ مسئولیت دولتها بابت اعمال متخلفانه

بین‌المللی و متون مربوطه ۱۲۲

آلن پله

فصل ۱۰: مسئولیت آثار زیان‌بار اعمال منع نشده در حقوق بین‌الملل ۱۵۳

آلن بویل

فصل ۱۱: حقوق مسئولیت و حقوق معاهدات ۱۷۰

جو ورهوون

فصل ۱۲: مسئولیت و منشور سازمان ملل متحد ۱۸۴

ورا گولند - دباس

فصل ۱۳: قانون خاص و رژیم‌های خودبسنده ۲۲۰

و درک بیرو برو نویسیما و دیرک پولکوفسکی

فصل ۱۴: مفهوم مسئولیت نرم؟ ۲۴۱

ژان - مارک سورل

فصل ۱۵: مناسبات بین حقوق مسئولیت در حقوق بین‌الملل و حقوق داخلی ۲۵۴

پیر ماری دوپویی

فهرست مطالب □ ۹

فصل ۱۶: مرور بخش اول مواد راجع به مسئولیت دولت‌ها..... ۲۷۱

گیلبرت گیلانوم

فصل ۱۷: عناصر یک عمل متخلفانه بین‌المللی..... ۲۷۹

بریثیت استرن

فصل ۱۸: قواعد انتساب: ملاحظات کلی..... ۳۱۸

لوییچی کوندورلی و کلاز کرس

فصل ۱۹: ارکان دولت و موجودیت‌های اعمال‌کننده عناصر صلاحیت حاکمیتی..... ۳۴۱

جمشید ممتاز

فصل ۲۰: انتساب رفتار به چند دولت و تأثیر یک دولت در عمل دولت دیگر..... ۳۵۶

کریستین دومینیکه

فصل ۲۱: جانشینی دولت‌ها و مسئولیت..... ۳۷۰

واسلاو میکولکا

فصل ۲۲: مسئولیت سایر موجودیت‌ها: افراد خصوصی..... ۳۸۰

کریستین تاموشات

فصل ۲۳: مسئولیت سایر موجودیت‌ها: دسته‌های مسلح و گروه‌های جنایتکار..... ۴۰۱

جرارد کاهن

فصل ۲۴: مسئولیت سایر موجودیت‌ها: سازمان‌های غیردولتی..... ۴۱۸

انا - کارین لیندبلوم

۱۰ □ حقوق مسئولیت بین‌المللی

فصل ۲۵: فعل‌ها و ترک فعل‌ها ۴۳۹

فرانک لتی

فصل ۲۶: منبع تعهد ۴۵۲

یومی نیشیمورا

فصل ۲۷: محتوای تعهد: تعهدات به وسیله و تعهدات به نتیجه ۴۵۹

کنستانتین پی اکونومیدس

فصل ۲۸: مدت نقض ۴۷۵

ژان سالمون

فصل ۲۹: مناسبت حقوق در گذر زمان ۴۸۲

پل تاورنیه

فصل ۳۰: جرایم بین‌المللی دولت‌ها ۴۹۰

جیمز کرافورد

فصل ۳۱: ویژگی نقض ۵۰۵

پائولا گائتا

فصل ۳۲: مفهوم معاذیر رافع وصف متخلفانه ۵۱۴

ساندرا زورک

فصل ۳۳: رضایت ۵۳۰

عفیف بن منصور

فهرست مطالب □ ۱۱

- فصل ۳۴: تبعیت از هنجارهای لازم‌الرعایه ۵۴۴
ماجا منارد
- فصل ۳۵: دفاع مشروع ۵۵۰
ژان مارک توونن
- فصل ۳۶: اقدامات متقابل ۵۷۰
هویرت لزافر
- فصل ۳۷: قوه قاهره ۵۷۸
سندرا زورک
- فصل ۳۸: اضطرار ۵۸۲
ساندرا زورک
- فصل ۳۹: ضرورت ۵۹۶
سارا هیثکوت
- فصل ۴۰: مفهوم مسئولیت در غیاب یک عمل متخلفانه بین‌المللی ۶۰۳
مایکل مونتجو
- فصل ۴۱: احراز مسئولیت برای پیامدهای زیان‌بار اعمال منع‌نشده در حقوق بین‌الملل ۶۲۰
فیلیپ گاتینگر
- فصل ۴۲: تعهد پیشگیری و اصل احتیاط ۶۳۰
گرهارد هافنر و ایزابل بوفارد

۱۲ □ حقوق مسئولیت بین‌المللی

فصل ۴۳: مرور بخش دوم مواد راجع به مسئولیت دولت‌ها ۶۵۲

رزالین هیگینز

فصل ۴۴: تعهد توقف عمل متخلفانه ۶۵۶

اولیور کورتن

فصل ۴۵: حصول اطمینان و تضمین عدم تکرار عمل متخلفانه ۶۶۳

ساندرین باریه

فصل ۴۶: تعهد جبران خسارت ۶۷۹

بریث استرن

فصل ۴۷: اعاده وضع به حال سابق ۶۹۴

کریستین گری

فصل ۴۸: اشکال مختلف جبران خسارت: غرامت ۷۰۷

جان بارکر

فصل ۴۹: جلب رضایت ۷۲۶

اریک وایلر و آلن پاپاکس

فصل ۵۰: تقسیم جبران خسارت بین نهادهای مسئول ۷۳۲

الکساندر اوراخلاشویلی

فصل ۵۱: خسارات تنبیهی ۷۶۲

استفان ویتیچ

فصل ۵۲: تعهد عدم شناسایی یک وضعیت نامشروع ۷۷۷

مارتین داویدویچ

فهرست مطالب □ ۱۳

- فصل ۵۳: تعهد عدم مساعدت به دولت مسئول ۷۹۳
نینا ه. ب. یورگنزن
- فصل ۵۴: تعهد همکاری ۸۰۴
نینا ه - ب. یورگنزن
- فصل ۵۵: مسئولیت و سازمان جهانی تجارت ۸۱۴
ژوانا گومولا
- فصل ۵۶: مسئولیت و حقوق بین الملل محیط زیست ۸۳۳
سلین نگره
- فصل ۵۷: داوری معاهده سرمایه گذاری و ایکسید ۸۵۰
زاخاری داگلاس
- فصل ۵۸: حقوق فضا ۸۸۵
ماتیاس فورتو
- فصل ۵۹: انرژی هسته ای ۹۰۶
میشل مونتجو
- فصل ۶۰: مرور بخش سوم مواد راجع به مسئولیت دولت ها ۹۲۵
جیمز کرافورد
- فصل ۶۱: مفهوم یک دولت زیان دیده ۹۳۴
جیورجیو گایا
- فصل ۶۲: تعدد دولت های زیان دیده ۹۴۱
روزاریو هیوسا ویناخیا

۱۴ □ حقوق مسئولیت بین‌المللی

فصل ۶۳: دولت‌هایی که در رعایت تعهد نقض شده نفعی دارند..... ۹۵۱

جیورجیو گایا

فصل ۶۴: استناد به مسئولیت توسط سازمان‌های بین‌المللی..... ۹۶۲

اگلانتین کوجو

فصل ۶۵: افراد..... ۹۸۴

کریستین تاموشات

فصل ۶۶: مردم و اقلیت‌ها..... ۹۹۴

آن - لوره ورس - شومت

فصل ۶۷: اعراض، رضایت ضمنی و مرور زمان مسقط حق..... ۱۰۱۲

کریستین جی تمز

فصل ۶۸: حمایت دیپلماتیک..... ۱۰۲۵

جان دوگارد

فصل ۶۹: داوری..... ۱۰۵۰

فردریک کولی

فصل ۷۰: توسل به دادگاه‌های بین‌المللی در موضوعات مربوط به مسئولیت..... ۱۰۵۸

گیلس کوترو

فصل ۷۱: تعریف اقدامات متقابل..... ۱۰۶۸

دنيس آلاند

فهرست مطالب □ ۱۵

فصل ۷۲: اقدامات متقابل در پاسخ به نقض‌های فاحش تعهدات در قبال جامعه بین‌المللی

۱۰۸۲.....

لینوس - الکساندر سیسیلیانوس

فصل ۷۳: شرایط شکلی..... ۱۱۰۰

یوجی ایواساوا و نائوکی ایواتسوکی

فصل ۷۴: تناسب..... ۱۱۱۰

راجر اوکیف

فصل ۷۵: عامل زمان در اعمال اقدامات متقابل..... ۱۱۲۶

موریس کامتو

فصل ۷۶: تعهدات مربوط به حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه..... ۱۱۳۷

سیلویا بورلی و سیمون اولسون

فصل ۷۷: تعهدات مربوط به توسل به زور و تعهدات ناشی از هنجارهای لازم‌الرعایه حقوق

بین‌الملل..... ۱۱۶۹

چارلز لین

واژه‌نامه تخصصی..... ۱۱۸۱

